

Arbejdsmarkedsudvalget
AMU alm. del - Bilag 68
Offentlig

Odense, den 25. november 2004

Arbejdsmarkedsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Vedr. adoptanters retsstilling på arbejdsmarkedet

Vi tillader os herved at henvende os til Arbejdsmarkedsudvalget med anmodning om foretræde vedrørende adoptanters retsstilling på arbejdsmarkedet.

Omvendt bevisbyrde beskyttelse under ansøgning om adoption

I breve af 7. februar 2002 og 12. april 2002 gjorde vi udvalget og beskæftigelsesministeren opmærksom på, at omvendt bevisbyrde reglen forsvandt med den nye formulering af ligebehandlingslovens §16, stk. 4, som blev gennemført med introduktionen af den forlængede barselsorlov, lovforslag L 47, 2002.

Beskæftigelsesministeren forsikrede imidlertid overfor udvalget og i brev af 24. juni 2004 overfor os at praksis ved adoptanters beskyttelse efter denne regel ikke var ændret.

Nu har Ligestillingsnævnet i afgørelse nr. 3/2003 afvist en klage fra en adoptant netop med henvisning til, at adoptanten efter den nye formulering af §16 stk. 4 ikke var beskyttet af omvendt bevisbyrde reglen i varslingsperioden, og at hun ikke havde løftet den bevisbyrde som derfor påhvilede hende.

Som det fremgår af vedlagte korrespondance, har vi med henvisning til ministerens svar forsøgt at få Ligestillingsnævnet til at ændre afgørelsen, men nævnet fastholder deres fortolkning.

Dette er en helt utilfredsstillende situation for adoptanter. Adoptanter har, ganske som gravide, pligt til i god tid at varsle orlov, men nyder altså ikke samme retsbeskyttelse mod afskedigelse efter varslingen. For adoptanter kan en afskedigelse i varslingsperioden oven i købet indeholde den væsentlige risiko, at adoptionen måske ikke kan gennemføres, fordi nogle afgiverlande kræver dokumentation for at adoptanten har fast arbejde.

Vi må derfor kraftigt opfordre udvalget og ministeren til hurtigst muligt at sikre, at adoptanter igen sikres den retsbeskyttelse, der er tilsigtet i lovgivningen og dermed den ligestilling med gravide som er ønsket fra lovgiverside.

I vores hørings svar til nuværende lovforslag L 121 om udvidet orlov til adoptanter gjorde vi også opmærksom på denne problemstilling. Vi foreslog der en formulering af ligebehandlingslovens §16, stk. 4, som lagde sig op af en domstolsafgørelse fra Civilretten i Hillerød, BS 2-1178/2000, 28. marts 2001.

Adoption & Samfund

v. Michael Paaske, Rughøjvænget 10 B, 5250 Odense SV
Tlf. 65 96 05 21 - email: Michael.Paaske@adoption.dk

I mellemtiden er vi blevet opmærksom på en Højesteretsdom fra 12. december 2002 (sag 72/2001) der fastslår at for gravide starter beskyttelsen efter omvendt bevisbyrde reglen allerede under evt. fertilitetsbehandling – det vil sige før graviditet med sikkerhed er fastslået og før et egentligt varsel er givet til arbejdsgiveren, når blot denne kan være vidende om fertilitetsbehandlingen.

Vi mener beskyttelsen af adoptanter må være af tilsvarende omfang og derfor indtræde så snart der er indgivet ansøgning om godkendelse som adoptant eller ansøgning om anden adoption hvor ansøgerne må forventes at skulle afholde orlov. Det kunne f.eks. sikres med følgende formulering af §16, stk. 4:

*Stk. 4. Såfremt en afskedigelse finder sted under graviditet, **ansøgning om adoption**, fravær efter § 7, stk. 1-3 og 5-7, og i varslingsperioder efter § 10, stk. 9, påhviler det arbejdsgiveren at godtgøre, at afskedigelsen ikke er begrundet i disse forhold.*

Ret til adoptionsorlov.

Som nævnt i vores brev af 7. februar 2002 er adoptionsorlov formelt set ikke en rettighed adoptanter og deres børn har på samme måde som barselorlov er en rettighed. Derimod er adoptionsorloven en forpligtelse som adoptionsmyndigheden kan pålægge adoptanterne. Beskæftigelsesministeren har tidligere udtrykt vilje til at se på dette. Vi ser frem til at høre om resultaterne af disse overvejelser.

Funktionærloven

Der er stadig en del der er ansat som funktionærer i henhold til funktionærloven, men uden nogen overenskomst eller anden aftale om lønnet orlov. Disse ansatte har i henhold til funktionærlovens § 7, stk. 2 ret til halv løn de første 14 uger af en evt. barselorlov, men adoptanter har ikke en tilsvarende ret de første 14 uger af en evt. adoptionsorlov.

Vi kan ikke se nogen rimelig begrundelse for denne forskel, så vi vil opfordre til at ændre formuleringen af § 7 stk. 2, så den også omfatter adoption.

Barselsfond

Endelig skal vi opfordre til at der arbejdes for at medtage adoptanter i en eventuel kommende lov om barselsfonde på samme måde som biologiske forældre.

Tilsvarende brev er sendt til Beskæftigelsesministeren med anmodning om et møde.

Med venlig hilsen

Michael Paaske
formand

bilag:

- 1) Kopi af brev af 4. juni 2004 til Ligestillingsnævnet
- 2) Kopi af Ligestillingsnævnets svar af 16. november 2004

LIGESTILLINGSNÆVNET

Adoption og Samfund
Svend Bank Andreassen
Skoleparken 155
8330 Beder

IRJ/ J.nr. E.2.1.15
16. november 2004

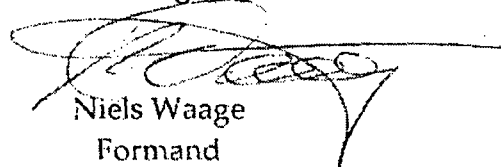
Henvendelse vedr. afgørelse 3/2003 om beskyttelse af adoptanter.

I en henvendelse af 4. juni 2004 har foreningen rettet henvendelse til Ligestillingsnævnet med anmodning om at ovennævnte sag genoptages. Baggrunden for dette er, at foreningen finder at nævnets fortolkning af ligebehandlingslovens § 16, stk. 4 ikke tager højde for, at Folketinget ved ændring af reglerne ikke havde påtænkt en ændring i praksis for bevisbyrdereglerne for adoptanter.

I den anledning skal jeg meddele, at nævnet fastholder sin fortolkning af ligebehandlingslovens § 16, stk. 4. Nævnet finder derfor ikke grundlag for en genoptagelse af sagen.

Jeg skal samtidig beklage, at foreningen på grund af en ekspeditionsfejl ikke tidligere har modtaget svar på henvendelsen.

Med venlig hilsen

Niels Waage
Formand

Beder, den 4. juni 2004

Ligestillingsnævnet
Skindergade 38,2
Postboks 40
1002 København K

Vedr. afgørelse nr. 3/2003 af 30. april 2003

Ovenstående sag handler om en kvinde der ønskede erstatning, fordi hun var blevet afskediget i perioden efter at hun var godkendt som adoptant men inden hun havde modtaget et barn. I Ligestillingsnævnets afgørelse henviser nævnet til at "omvendt bevisbyrde"-beskyttelsen ved fyring af adoptanter i henhold til ligebehandlingslovens §16, stk. 4 først indtræder efter modtagelsen af barnet. Nævnet mener derfor at bevisbyrden påhviler kvinden og kvinden tabte sagen.

Den nuværende formulering af §16 stk. 4 stammer fra ændringslov L 141 af 25. marts 2002. Ud fra en snæver fortolkning af bestemmelsens ordlyd er nævnets afgørelse i princippet korrekt, men som beskrevet længere nede var det ministerens og Folketingets klare opfattelse, at den nye §16 stk. 4 skulle fortolkes væsentligt bredere og ikke indebære nogen indskrænkning i den hidtidige praksis.

Nævnets afgørelse er derfor forkert. Afgørelsen skulle have taget udgangspunkt i en videreførelse af den praksis der var gældende før lovændringen i 2002 - og efter den var kvinden beskyttet af "omvendt bevisbyrde"-beskyttelsen. Da vi ikke kender kvindens identitet må vi opfordre nævnet til af egen drift at tage sagen op til revurdering.

I brev af 7. februar 2002 til Arbejdsmarkedsudvalget gjorde vi specifikt opmærksom på den efter ordlyden ændrede bevisbyrde-stilling for adoptanter i perioden før modtagelse af barnet (bilag 8 til lovforslag L 47, Folketingsåret 2001-02). Udvalget bad ministeren kommentere brevet. Ministeren skriver i sin kommentar bl.a.:

"Til foreningens bemærkninger omkring *varslingsreglerne* skal jeg i det hele henvide til det ændringsforslag til lovforslaget, som er fremsendt til udvalget. Tilsvarende gælder for spørgsmålet om *bevisbyrden* under graviditet, barsel og adoption".

Af de nævnte bemærkninger til ministerens ændringsforslag (L 47, bilag 26) fremgår:

"Ved en teknisk fejl er bestemmelsen i ligebehandlingslovens § 16, stk. 4, om omvendt bevisbyrde i sager om afskedigelse under graviditet m.v. blevet indskrænket til kun at gælde i perioder med fravær fra arbejdspladsen. Dette var ikke tilsigtet. Med forslaget genoprettes retsstillingen."

Med andre ord, hensigten var at retsstilling på området skulle være uændret.

Da vi efter at Folketinget havde vedtaget lovændringen opdagede, at §16 stk. 4 stadig ikke efter dens ordlyd beskytter adoptanter i perioden før modtagelse af barn rettede vi en ny henvendelse til ministeren. Det fremgår klart af ministerens svar (se vedlagte), at der ikke med lovændringen er tilsigtet nogen ændring af beskyttelsen af adoptanterne, men at den hidtidige praksis skal videreføres.

Noget andet er så at ministeren tilsyneladende ikke har været helt opdateret omkring den gældende praksis, som er at beskyttelsen allerede er indtrådt når ansøgerne er godkendt som adoptant og har valgt land - selvfølgelig forudsat at ansøgerne har orienteret arbejdsgiveren om dette (jf. vedlagte civilretsdom fra Hillerød).

Venlig hilsen

Svend Bank Andreasen
næstformand

Bilag:

- 1) Brev af 24. juni 2002 fra beskæftigelsesministeren til Adoption og Samfund
- 2) Udskrift af dombogen for Civilretten i Hillerød, BS 2-1178/2000, 28. marts 2001